

Eich cyf/Your ref P-05-1011 & P-05-1015
Ein cyf/Our ref KW/05834/20

Janet Finch-Saunders AS
Cadeirydd, y Pwyllgor Deisebau
Deisebau@Senedd.Cymru

Annwyl Janet,

5 Tachwedd 2020

Diolch am eich llythyr a'r ymholiadau ychwanegol a gododd yn dilyn eich cyfarfod pwyllgor. Gadewch imi eich sicrhau fy mod yn cytuno'n llwyr bod yr ysgol yn hanfodol ar gyfer lles a dyfodol ein plant. Cytunaf hefyd bod yr ysgol yn ffactor pwysig o ran caniatáu i deuluoedd weithio a chynnal yr economi. Rhain, mewn gwirionedd, yw'r rhesymau dros benderfyniad y Llywodraeth i sicrhau y bydd ysgolion ar agor i'r rhan fwyaf o grwpiau blynyddoedd ysgol yn ystod y cyfnod atal byr sydd ar ddod.

Parthed: Y pwysigrwydd i bob plentyn barhau i gael addysg drwy wersi rhyngweithiol ar-lein os oes rhaid iddyn nhw hunanynysu neu os bydd cyfyngiadau pellach

Rwy'n deall y pryderon a godwyd gan rieni a dysgwyr ar y mater hwn. Rwyf wedi dweud yn glir y dylai plant a phobl ifanc fedru dysgu wrth hunanynysu. Cyhoeddwyd canllawiau dysgu gennym ym mis Gorffennaf, a oedd yn pwysleisio'r angen i hyrwyddo dysgu ym mhob sefyllfa weithredol, gan gynnwys canolbwyntio ar ddysgu cyfunol.

Mae'r penderfyniadau ar sut mae ysgolion yn mynd ati i gynnig dysgu cyfunol, megis gwersi 'byw' neu wedi'u recordio, yn cael eu gwneud ar lefel ysgol. Disgwyliwn i ysgolion, fel rhan o'u hasesiad risg ar gyfer tymor yr hydref, ddatblygu cynllun sy'n nodi sut, beth a phryd y byddant yn cyflawni os bydd unrhyw amharu ar addysgu a gweithrediadau arferol, er enghraifft os bydd angen i garfannau hunanynysu. Yn benodol, dylai hyn gynnwys:

- Darparu dulliau addysgu ac asesu o ansawdd uchel i hyrwyddo dilyniant o ddechrau tymor yr hydref
- Sicrhau dulliau dysgu cyfunol sy'n berthnasol ym mhob sefyllfa i wella'r cynnig addysgu

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Kirsty.Williams@llyw.cymru
Correspondence.Kirsty.Williams@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

- c. Gweithredu dulliau addysgeg hyblyg i sicrhau nad yw dysgwyr yn colli allan os ydynt i ffwrdd o'r ysgol am gyfnod.

Mae'n polisi [Cadw'n Ddiogel, Dal Ati i Ddysgu](#) yn nodi sut y dylai'r system addysg yng Nghymru gefnogi dysgu o bell, er mwyn lliniaru effaith peidio â bod yn bresennol yn gorfforol mewn ysgolion ar lawer o'n dysgwyr a sicrhau parhad dysgu. Mae Cymru mewn sefyllfa dda i gefnogi ysgolion, ymarferwyr a dysgwyr wrth ddysgu o bell ar-lein, gan fod gennym ein platfform digidol cenedlaethol, Hwb. Ar ben hynny, rydym wedi helpu awdurdodau lleol ac ysgolion ledled Cymru i drefnu cymorth i ddysgwyr sydd wedi'u hallgáu'n ddigidol. Rydym hefyd wedi cyhoeddi canllawiau clir i ysgolion ac awdurdodau lleol ar ddarparu dysgu o bell a hefyd ar ddefnyddio gwersi wedi'u recordio ymlaen neu eu ffrydio'n fyw.

Mae ardal bwrpasol ar Hwb <https://hwb.gov.wales/dysgu-o-bell/> yn cynnwys yr holl wybodaeth sy'n berthnasol i ddysgu o bell. Cynhyrchwyd canllawiau gan Estyn a'n consortia rhanbarthol mewn perthynas â dysgu cyfunol, gydag amrywiaeth o gymorth i ysgolion.

Ar hyn o bryd rydym yn cynhyrchu adnoddau i helpu i ddatblygu sgiliau cynllunio dysgu ymarferwyr er mwyn cefnogi cyfleoedd dysgu gwell ar gyfer y dyfodol (hynny yw, gwell cyfleoedd dysgu cyfunol ac ar-lein). Gwyddom fod galw sylweddol wedi bod gan athrawon am hyfforddiant a chymorth i ymgymryd â dysgu cyfunol, ac rydym yn croesawu ymrwymiad ysgolion i sicrhau bod dysgwyr yn parhau i wneud cynnydd.

Parthed: Effaith negyddol bod allan o'r ysgol ar nifer o blant, yn arbennig y rhai ag anghenion dysgu ychwanegol

Rwy'n cydnabod bod yr ansicrwydd sy'n deillio o'r pandemig coronafeirws yn arbennig o heriol i blant a phobl ifanc ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY), eu teuluoedd a'r rhai sy'n eu cefnogi ac yn gofalu amdanynt. Rwyf wedi ymrwymo i wneud popeth posibl i gefnogi'r dysgwyr, y rhieni a'r gofalywyr hyn yn ystod y cyfnod anodd hwn.

O ystyried yr heriau y mae pob dysgwr wedi'u hwynebu dros y misoedd diwethaf, ac o gydnabod bod yr effaith hon wedi bod yn sylweddol, rwyf wedi cyhoeddi [canllawiau](#) atodol ar gyfer tymor yr hydref, yn canolbwyntio ar anghenion ymarferol, emosiynol a dysgu plant agored i niwed a difreintiedig, gan gynnwys y rhai ag ADY. Cyhoeddwyd y canllawiau hyn ynghyd â [chanllawiau gweithredol](#) ar gyfer ysgolion a chanllawiau ar [gyfer dysgu mewn ysgolion](#).

Mae'r Canllawiau Gweithredol yn nodi, er nad yw'n bosibl sicrhau amgylchedd cwbl ddi-risg mewn lleoliadau addysgol, fod yn rhaid cydbwysu'r risgiau sy'n gysylltiedig â'r pandemig yn ofalus gydag effeithiau negyddol ar iechyd dysgwyr o beidio bod yn yr ysgol. Gall bod allan o'r ysgol fod yn niweidiol i ddatblygiad gwybyddol ac academaidd plant a'u hiechyd a'u lles, a allai gael effaith yn y tymor byr a'r tymor hwy.

Bu'n ofynnol i bob ysgol gynnal asesiad risg llawn a gweithredu mesurau rheoli synhwyrol a chymesur i leihau'r risgiau i bawb o COVID-19. Dylai ysgolion sicrhau nad yw unrhyw fesurau a roddir ar waith yn cael effaith negyddol ar les dysgwyr.

Ni fu unrhyw addasiadau i ddyletswyddau statudol awdurdodau lleol mewn perthynas ag Anghenion Addysgol Arbennig (AAA). Cymru yw'r unig wlad yn y DU i beidio addasu'r dyletswyddau hyn o ganlyniad i'r pandemig presennol. Mae dyletswyddau awdurdodau lleol sy'n deillio o Ddeddf Addysg 1996 a Rheoliadau Addysg (Anghenion Addysgol Arbennig) (Cymru) 2002 yn parhau mewn grym, ac mae Cod Ymarfer AAA Cymru 2002 yn dal yn gymwys. Mae'r Cod yn canolbwyntio ar ddileu rhwystrau rhag cyfranogi a dysgu. Mae'n rhoi cyngor ymarferol i awdurdodau lleol, ysgolion a gynhelir, lleoliadau blynyddoedd cynnar ac eraill ar gyflawni eu dyletswyddau statudol i nodi, asesu a darparu ar gyfer dysgwyr AAA.

Gwyddom y bydd effaith o ryw fath wedi bod ar y rhan fwyaf o'r dysgu dros y misoedd diwethaf, a disgwylir effeithiau mwy sylweddol mewn grwpiau agored i niwed neu grwpiau difreintiedig. Felly rwyf wedi cyhoeddi £29m yn ychwanegol i 'recriwtio, adfer a chodi safonau', gan ddod ag athrawon i mewn i ysgolion a lleoliadau i ddarparu cymorth manwl i'r rheini sydd â heriau penodol i'w galluogi i gyflawni eu potensial. Bydd 600 o athrawon ychwanegol a 300 o gynorthwyr addysgu yn cael eu recriwtio drwy gydol y flwyddyn ysgol, gan dargedu cymorth ychwanegol at Flynyddoedd 11, 12 a 13, yn ogystal â dysgwyr difreintiedig ac agored i niwed o bob oed.

Dylai awdurdodau lleol, ysgolion a lleoliadau addysg roi blaenoriaeth i baratoi ar gyfer cyfnodau posibl o gyfyngiadau lleol neu genedlaethol er mwyn ceisio sicrhau cyn lleied o darfu â phosibl ar addysg grwpiau agored i niwed a grwpiau difreintiedig. Fel rhan o'r gwaith cynllunio hwn, mae angen i awdurdodau lleol ystyried y ffordd orau o ddefnyddio adnoddau, yn greadigol ac yn hyblyg i ddiwallu anghenion dysgwyr agored i niwed neu ddifreintiedig, a'u teuluoedd. Bydd angen i unrhyw ymateb o'r fath fod yn seiliedig ar gyngor priodol ar iechyd y cyhoedd.

Os bydd cyfyngiadau cenedlaethol neu leol pellach, byddwn yn ystyried cyhoeddi canllawiau manwl yn ymwneud ag asesu risg i gefnogi dysgwyr AAA. Datblygwyd gwaith ar y gyfres hon o fesurau ymhell cyn y penderfyniad i leoliadau ddychwelyd i weithredu'n llawn ym mis Medi, yn dilyn trafodaethau manwl gydag amrywiaeth o bartneriaid, gan gynnwys awdurdodau lleol. O ganlyniad, byddem yn disgwyl bod mewn sefyllfa i symud yn gyflym i weithredu set newydd o drefniadau pe bai angen.

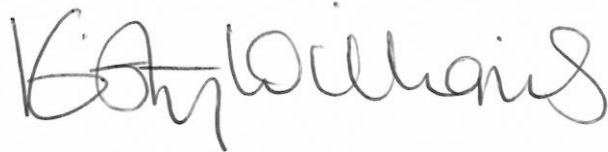
Dylid ystyried barn dysgwyr, lle y bo'n ymarferol, a'u rhieni/gofalwyr wrth wneud penderfyniadau sy'n effeithio arnynt. Mae Llywodraeth Cymru wedi ymrwmo i sicrhau hawliau plant a phobl ag anableddau ac mae ymgynghori â hwy yn helpu i roi effaith wirioneddol i hawliau plant o dan Gonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn (CCUHP), yn enwedig i'r hawl yn Erthygl 12 i'r rhai sy'n gallu mynegi eu barn, eu teimladau a'u dymuniadau ym mhob mater sy'n effeithio arnynt.

Parthed: Faint o ddisgyblion Cymru sydd heb fynediad at y Rhyngwrwd at ddibenion dysgu ar-lein o'r cartref, yn ôl data'r Llywodraeth?

Ar hyn o bryd nid oes gennym fynediad at ddata cywir ynghylch faint o ddisgyblion Cymru sydd heb fynediad at y Rhyngwrwd at ddibenion cael gwersi ar-lein o'r cartref. Fodd bynnag, er mwyn cefnogi dysgwyr sydd wedi'u hallgáu'n ddigidol mewn ysgolion a gynhelir yn ystod y pandemig, rydym wedi neilltuo 10,848 o ddyfeisiau MiFi a 9,717 o drwyddedau meddalwedd i awdurdodau lleol i'w dosbarthu i ddysgwyr sydd wedi'u hallgáu'n ddigidol. Yn seiliedig ar adborth awdurdodau lleol, drwy eu trefniadau eu

hunain neu drwy'r cymorth a ddarparwyd gennym yn genedlaethol, deallwn fod darpariaeth ar gyfer dysgwyr sydd wedi'u hallgáu'n ddigidol bellach ar waith. Os nad yw rhieni neu ofalwyr wedi manteisio eto ar y ddarpariaeth hon, bydd angen iddynt gysylltu â'u hysgol leol. Mae rhagor o wybodaeth ar gael yma <https://llyw.cymru/y-diweddaraf-am-ddyfeisiau-chysylltedd-ar-gyfer-dysgwyr-sydd-wediu-hallgaun-ddigidol-yn-ystod-y>.

Yn gywir

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Kirsty Williams', written in a cursive style.

Kirsty Williams AS/MS

Y Gweinidog Addysg
Minister for Education